

**ИЗВАДОК ОД ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА
РАБОТАТА НА ФОНДОТ ЗА ИНОВАЦИИ И
ТЕХНОЛОШКИ РАЗВОЈ ЗА 2016 ГОДИНА**

Скопје, јануари 2017 г.

1. ВОВЕД

Фондот за иновации и технолошки развој (во понатамошниот текст: „Фондот“) е правно лице основано според Закон за иновацииска дејност. Визијата на Фондот е да биде централна институција за развој и спроведување на националната политика за иновации и технологии и во националниот иновациски систем, за постигнување на општествени и економски придобивки за Македонија. Мисијата на Фондот е поттикнување и поддршка на иновацииска дејност кај микро, мали и средни, ново-основани претпријатија за забрзан технолошки развој кој се темели на трансфер на знаења, развојни истражувања и иновации кои придонесуваат за економски раст и развој, но и подобрување на деловната клима за развој на конкурентска способност на компаниите.

Приоритети и цели на Фондот се:

- подобрен е пристапот до финансиските услуги за иновации и технолошки развој, и
- промовирана и поттикната е иновацииската дејност.

2. ДЕЈНОСТ НА ФОНДОТ

Фондот развива и врши услуги и доделува финансиски средства согласно стратегијата за иновации и програмите за работа на Фондот, кои се однесуваат на следниве области:

- обезбедување на ко-финансирани грантови за раст на новоосновани трговски друштва преку доделување на финансиски средства за иновациски проекти;
- доделување на кофинансирани грантови и условени заеми за комерцијализација на иновации;
- поттикнување на приватните инвестиции и финансирање на развојните и/или иновациските проекти на старт ап претпријатија, преку обезбедување на ко-финансирани грантови за деловно-технолошки акцелератори,
- поддршка на приватни инвестиции преку приватни фондови и еквити и мезанин инвестиции и
- ко-финансирани грантови за трансфер на технологии.

3. ПРОГРАМИ НА ФОНДОТ

Средствата на Фондот се користат за финансирање на иновацииската дејност преку четири инструменти за поддршка со кои се обезбедуваат средства наменети за поттикнување на иновативноста кај компаниите, и тоа:

1. Кофинансирани грантови за новоосновани трговски друштва старт-ап и спин-оф;
2. Кофинансирани грантови и условени заеми за комерцијализација на иновации;
3. Кофинансирани грантови за трансфер на технологии; и
4. Кофинансирани грантови за воспоставување, работа и инвестиции на деловно-технолошки акцелератори.

Фондот на 01.06.2016 година го објави третиот јавен повик за Кофинансирани грантови за новоосновани трговски друштва старт-ап и спин-оф. Со овој повик се вовеле и електронски начин на аплицирање преку онлајн систем на Фондот (<http://mis.fitr.mk>.) Третиот повик беше затворен на 01.08.2016 година и на истиот аплицираа 52 претпријатија од различни индустрии. Фазата на административна проверка на сите добиени предлог проекти беше спроведена од 02

до 09 август 2016 година при што 40 апликации беа комплетни и преминаа во фаза на претселекција. Првата седница на Комитетот за одобрување на инвестиции односно седницата за одлучување на фазата на претселекција беше одржана на 29.09.2016 година кога беа предселектирани 19 предлог проекти. Подносителите на 19-те претселектирани проекти беа посетени и интервјуирани од тим на Фондот и во исто време беше ангажиран и надворешен стручен соработник да евалуира 1 предлог проект на барање на Комитетот. На втората седница на Комитетот, која се одржа од 27 до 29 октомври 2016 година, апликантите на 19-те претселектирани предлог проекти накратко ги презентираа истите пред Комитетот. На седницата беа избрани 4 предлог проекти за финансирање од страна на Фондот. Од нив 1 е во сектор машинство, 1 во електро инженерство, 1 во сектор ИТ/електротехника со примена во геодетски друштва и катастар и 1 во сектор туризам.

На 05.12.2016 година, Фондот одржа прес конференција по повод резултатите од третиот јавен повик за доделување средства, на која претставниците од добитниците на грантови накратко ги презентираа своите проекти. Според годишната програма за 2016 година за работа на Фондот, за третиот повик за кофинансирани грантови за новоосновани трговски друштва старт ап и спин оф планирани беа 450.000 евра. Вкупниот износ на проектите избрани за финансирање од страна на Фондот е 119,521 евра. Сите одбиени апликанти, електронски беа известени и добија препораки за подобрување на предлог проектите за наредните повици.

4. СОРАБОТКА

4.1. ОДНОСИ СО АКТЕРИ

Фондот има воспоставена соработка со Министерство за образование и наука, Министерство за финансии, Агенција за финансиска поддршка на земјоделието и рурален развој, Агенцијата за поддршка на претприемништвото во Македонија, Генерален секретаријат на Влада на Република Македонија, Државен завод за заштита на индустриска сопственост, Државен завод за статистика, Македонска банка за поддршка на развојот и други владини институции, Претседателот на Република Македонија и народните канцеларии во негова надлежност, како и единиците на локална самоуправа.

Фондот соработува и со другите актери кои обезбедуваат поддршка на секторот за мали и средни претпријатија и во секторот на иновации, истражување и развој преку организација на информативни настани, учество на конференции и други активности. Во 2016 година Фондот ја одржуваше соработката и со организациите на претприемачи, како што се Сојуз на стопански комори на Македонија, Стопанска комора на Македонија, Стопанска комора на Северозападна Македонија, кластерите, регионалните бизнис центри, како и со државни и приватни универзитети и други организации.

Во текот на февруари и март се одржаа индивидуални средби со македонски иноватори кои победиле на меѓународни натпревари со нивните пронајдоци, а целта на овие средби беше да се идентификуваат предизвиците со кои се соочуваат за аплицирање за финансиски средства во Фондот, во врска со понатамошен развој и комерцијализација на нивните изуми. Во април 2016 година, Фондот учествуваше на CODEFEST Конференцијата каде целта беше приближување на сите страни на технолошката заедница. Фондот зеде учество и на сесијата организирана од SWTA Startupacademy за нивните учесници каде им беше презентираан инструментот за кофинансирани грантови за новоосновани претпријатија старт ап и спин оф.

На 22-ри април 2016 претставничка од Фондот ги презентираше програмите на Фондот на конференцијата “ENTER Socialentrepreneurship“ во Крушево со цел поттикнување на целиот екосистем на социјално претприемништво во пелагонискиот регион, за промоција на

иновативниот концепт на СП помеѓу младите луѓе од овој регион насочено кон младинската невработеност. Во организација на Бизнис Конфедерација на Македонија, на 03.06.2016 година се одржа настанот OUT OF THE BOX / Скопје создава, во склоп на EUROPEAN MAKER WEEK каде учесниците имаа можност да се информираат за можностите за финансирање на своите иновативни проекти преку програмите за Фондот. Во јуни 2016 година компанијата Модуларарт и Фондот заеднички учествуваа на работилницата наречена Претвори ја својата креативност во рамки на фестивалот Скопје Креатива 2016, каде што се презентираа можностите за финансирање на иновативни идеи. Во новите простории на контакт канцеларијата на Фондот беше организиран Funky Coworkingfriday #24 каде сите заинтересирани за отворениот повик на Фондот имаа можност да добијат повеќе информации, а еден од првите корисници го сподели своето искуство како корисник на грант од ФИТР. Беа остварени средби со финскиот амбасадор во Македонија, Перти Иконен, и израелскиот амбасадор Ден Оријан, во насока на разгледување на нови можности за соработка во сферата на иновациите.

На 22 септември 2016 година, директорката на Фондот беше гостин говорник на Регионалната конференција на кластери во Охрид, а истиот ден претставник на Фондот присуствуваше на форумот за микрофинансирање во Скопје. Претставници на Фондот во периодот од 26 до 27 септември учествуваа на работилницата за изработка на Стратегијата за образование на 2016-2020 во Маврово. На 30 септември, претставник на Фондот учествуваше на Првата меѓународна конференција "Управување со безбедност на сообраќајот на патиштата во регионот на Југоисточна Европа - предизвици и насоки", а истиот ден уште еден претставник на Фондот учествуваше на конференцијата Маркетинг Кралство.

Во месец октомври претставници на Фондот учествуваа како ментор и како судија на StartupWeekend кој се одржа од 28-30 октомври 2016 година. Во рамки на Skopje DesignWeek претставник на Фондот ги презентираше условите за аплицирање за Инструментот за поддршка наменет за новооснованите претпријатија старт ап и спин оф, а воедно и еден од корисниците на Фондот го презентираше својот проект. На 18.11.2016 година претставници од Фондот учествуваа на Интернационален Б2Б настан за отворени иновации во ИКТ сектор. На 24.11.2016 година, претставник на Фондот учествуваше во панел дискусија за презентирање на инструментите за поддршка на Фондот за време на конференција ICT in agribusiness организирана од МАСИТ. На 29.11.2016 година Фондот организираше донаторска средба со претставници од УНДП, ЕК, Холандска амбасада, Британски совет, Светска банка и Швајцарска агенција за развој и соработка со цел запознавање со тековните и идните проекти и планови на донаторите и воспоставување на заедничка соработка во полето на иновациите и технолошкиот развој.

4.2. ОДНОСИ СО ЈАВНОСТА

Во 2016 година Фондот континуирано организираше информативни настани, средби и конференции кои имаа за цел да придонесат кон реализирање на целите на Фондот за иновации и технолошки развој. На почетокот на 2016 се одржа инфо сесија за корисниците од вториот повик, која се однесуваше на правилата и процедурата за имплементација на нивните проекти. Фондот во февруари имаше своја презентација на конференцијата „Иновативни пристапи за подобрување и унапредување на бизнис секторот од Вардарскиот плански регион“ организирана од Центарот за развој на Вардарскиот плански регион и Стопанската Комора на Македонија. Во овој период Фондот учествуваше со свои презентации и на други настани како „Startup Europe Week Skopje“ и презентација организирана од Центарот за развој на југо западниот плански регион.

Претставничка на Фондот учествуваше на Обуката за жени претприемачи на тема Претприемништво и иновации во Струга организирана од Центар за развој на Југозападен плански регион и Нолеџ Центар од Скопје.

На почеток на месец јуни се објави третиот јавен повик за кофинансирани грантови за новоосновани трговски друштва старт ап и спин оф. Исто така, Фондот за иновации и технолошки развој ја отвори својата контакт канцеларија во центарот на градот каде сите заинтересирани можат да добијат информации за програмите и активностите на Фондот. Фондот за иновации и технолошки развој организираше информативни настани низ повеќе градови во Македонија со цел појаснување на начинот на аплицирање за отворениот трет јавен повик за доделување на средства преку Инструментот за поддршка Кофинансирани грантови за новоосновани трговски друштва старт-ап и спин-оф. Настаните беа оджани во Скопје на 22.06 во соработка со Бизнис центарот на Скопски плански регион, на 23.06 во Битола во соработка со Центарот за развој на пелагониски плански регион, на 24.06 во соработка со Центарот за развој на Источен плански регион и регионалната канцеларија на Стопанска комора на Македонија во Штип, на 27.06 во соработка со општина Охрид, на 28.06 во соработка со Центарот за развој на Југоисточен плански регион во Струмица, на 29.06 2016 во соработка со Центарот за развој на Вардарски плански регион и регионалната канцеларија на Стопанска комора на Македонија во Велес и на 30.06 во соработка со Технолошкиот парк при Штуловиот Универзитет во Тетово. На овие настани имаше заинтересирани од бизнис и академската заедница. Фондот го презентираше третиот јавен повик и во Куманово на 29.06 2016 како дел од програмата на настан организиран од страна на Центарот за развој на Североисточен плански регион.

Во соработка со Министерството за локална самоуправа Фондот организираше настан-Регионални иновациски стратегии каде советникот за оперативно работење на Фондот одржа презентација на тема Паметна специјализација и каде претставници на донорите присутни во Македонија ги презентираа своите актуелни програми и активности.

Во првата половина на месец јули беа организирани два инфо настани. Првиот во Сојуз на стопански комори каде беше потпишан и меморандум за соработка, а настанот беше наменет за членките на Сојузот кои се заинтересирани да аплицираат на повикот објавен од страна на Фондот. Вториот настан беше организиран во Стопанската комора на северозападна Македонија за нивните членки кои беа заинтересирани за објавениот повик.

Фондот за иновации организираше обука за можностите за финансирање преку програмата Хоризонт 2020 наменета за корисниците на грантови од првиот и вториот јавен повик. Целта на обуката беше да се запознаат корисниците на грантови со веќе успешни практики во подготовка и имплементација на проекти од оваа програма со што ќе се овозможи солидна основа за идни успешни проекти и мобилизација на средствата од оваа програма. Започнаа обуките за корисниците од првиот повик врз основа на спроведената проценка за потреби обуки, градење капацитети и понатамошна поддршка како техничка помош и тоа за менторство и обуки за раст на бизнисот, за пристап до пазари и маркетинг, потоа пристап до финансии и мобилизација на фондови односно за тоа како да дојдат до следната фаза на инвестирање и како да привлечат инвеститори или бизнис-ангели. Истите беа реализирани од страна на советникот за оперативно работење на Фондот и дел од вработените на темите кои беа идентификувани преку спроведената проценка, како на пример права на интелектуална сопственост, лиценцирање, Хоризонт 2020 и technology benchmarking.

Во периодот од 13 до 14 септември, претставник на Фондот учествуваше на Регионалниот совет за соработка во Хрватска на конференцијата под наслов: Како успешно да се олесни трансферот на технологија и комерцијализација на резултатите од истражувањата. Претставник на Фондот учествуваше на работниот состанок на подгрупата за иновации (EPG Working group on Innovation, DG GROW, European Commission) во Брисел каде беа презентирани најновите развојни политики за иновативност во ЕУ.

Во септември Фондот интензивно работеше на подготовка на повик за натпревар за прототип и иновативно софтверско решение за потребите на ЈСП Скопје односно „Паметна автобуска постојка“ и „Скопски автобуски хакатон“. Организатори на натпреварите беа МОН, ФИТР, ЈСП Скопје, Град Скопје, ФИНКИ, Машински факултет, Факултет за информатика при Универзитетот „Гоце Делчев-Штип“, Технички факултет и Факултет за информатички и комуникациски технологии при Универзитетот „Св. Климент Охридски-Битола“, Технопарк Тетово и УНДП Македонија. Целта беше промоција на иновационата дејност и соработката со научно-истражувачките и високо-образовни институции преку лабораториите финансирани од буџетот на Р. Македонија. На овој натпревар тема беше изработка на Паметна автобуска постојка за иновации во јавните услуги и софтверско решение за оптимизација на бројот на патниците во автобусите со цел подобрување на јавниот превоз за граѓаните. Повикот се објави во септември и траеше до 1 ноември 2016.

На 5 септември директорката на ФИТР и директорот на ЈСП Скопје одржаа прес конференција каде што официјално ги претставија двата натпревари. Во текот на септември се одржаа неколку инфо сесии на факултетите низ Скопје и Македонија со цел привлекување на студентите да учествуваат на натпреварите. Сесиите се одржаа на ФИНКИ, на Факултетот за информатички и комуникациски технологии при Универзитетот „Св. Климент Охридски-Битола“ и во Технопарк Тетово.

Во овој период се одвиваа и подготовките за Техноинвент, во рамки на ТЕХНОМА кој се одржа од 18-22 октомври, со фокус на Конференција (Technoinvent-Start and Grow) на 20 октомври и саемот за стартапи. На конференцијата говореха 6 говорници од Европа, претставници на акцелератори и стартапи. Пред околу 70 присутни, тие го претставија своето вредно искуство и даваа совети за македонските стартапи во врска со учество на акцелераторски програми, како да се интернационализира стартапот, како да остварува раст и која е важноста на социјалните иновации. По конференцијата, корисниците на ФИТР имаа можност на В2В средби со говорниците. За време на тие 5 денови се одржа и саемот на стартапи на кој 16 корисници на ФИТР и 3 други стартапи имаа можност да го претстават своето делување и своите производи/услуги. Паралелно со саемот, се одвиваа и работилниците за стекнување вештини во областа на претприемништвото и иновациите каде што ко-организатори беа 13 организации: Технопарк Тетово, ПМС Фондација, СВТ Алумни Македонија, Хабот за социјални иновации, ХАБ Скопје, ЕМКИЦЕ, Сивус Инкубатор, СтартАп Зона Охрид, Стартап Македонија, Funky coworking, South Central Ventures, Македонија 2025 и Founder Institute Macedonia. Приближно 200 посетители беа дел од работилниците за време на овие 5 денови.

На 25 октомври, претставниците на Фондот беа дел од Competitiveness Outlook assessment во организација на ОЕЦД. На почетокот на ноември беа претселектирани кандидатите за натпреварите „Скопски автобуски хакатон“ и „Паметна автобуска постојка“. Во текот на ноември се одржаа менторски сесии со тимовите на натпреварите каде што ментори од факултетите кои се ко-организатори им даваа насоки и помош со цел изработка на финалното решение.

Хакатонот се одржа на 3 и 4 декември каде што 5 тима го изработуваа софтверското решение, а презентациите на финалните решенија од натпреварот „Паметна автобуска постојка“ беа претставени пред јавноста на 3 декември. Прогласувањето на победниците се одржа на 4 декември. Тимот на Урбан Лаб 1 е победник на натпреварот „Паметна автобуска постојка“, а тимот на Loyal Green победи на за натпреварот „Скопски автобуски хакатон“. На 5 и 6 декември се одржа обука на тема „Развој на управувачки вештини“ спроведена од Ирската консултантска компанија Optimum results. Обуката беше наменета за управителите на корисниците на ФИТР.

На 14 декември се одржа средба во Фондот на која учествуваа Сивус Инкубатор, ПСМ Фондација, Founder Institute, Македонија 2025, South Central Ventures, Стартап Македонија, СВТ АлумниМакедонија и ХАБ Скопје. На средбата се разговараше за предизвиците и потребите со кои се соочувале овие организации во 2016 година, но исто така се отвори и план за соработка во следната 2017 година.

5. ЗАКЛУЧОК

Во втората половина од 2016 година, Фондот го распиша третиот јавен повик за Кофинансирани грантови за новоосновани трговски друштва стартап и спин оф. Според годишната програма за 2016 година за работа на Фондот планирани беа 450.000 евра за 15 проекти. Вкупниот износ на проектите избрани за финансирање од страна на Фондот е 119,521 евра за 4 проекти.

Фонд за иновации и технолошки развој

ДИРЕКТОР

Јасмина Поповска